

Overweging 2 en 3 mei vijfde zondag van Pasen B

Hand. Apostelen 9, 26-31
en Johannes 15, 1-8

Thema: vruchtbaar leven.

Inleiding

Vandaag, op de vijfde zondag (weekend) van Pasen luisteren we naar Johannes: Jezus spreekt over zichzelf als 'de ware wijnstok'. Probeer met de wijnstok die leven geeft verbonden te blijven, zegt Jezus en draag vrucht door liefdevolle verbondenheid met elkaar. De verbondenheid, verwoord in een symbool voor vruchtbaarheid, de wortels, de wijnstok en de ranken, samen vormen zij de vrucht, de tros is als teken van Gods nabijheid en vreugde. Als je de wijnstok loslaat zal je leven onvruchtbaar worden....

Maria de Groot, een theologe, brengt het mooie beeld van de wijnstok nog dichterbij door ons in gedachten mee te nemen naar het moment waarop Jezus met zijn leerlingen op weg is naar de hof van Olijven....

Onderweg zien ze de vuren op de heuvels rond Jeruzalem, vuren waarin de afgesneden ranken worden verbrand. Daarnaar kijkend begint Jezus te vertellen over de wijnstok en de ranken. Hij voelt aan dat er zware tijden aanbreken, voor Hem en zijn volgelingen; door bedreigingen van buitenaf maar meer nog door de bedreigingen van binnenuit....

Overweging

Vrucht dragen daar lijkt het over te gaan in het evangelie vandaag. Vruchtbaarheid vertaalt zich enerzijds in *loslaten* van sleur en wat niet meer past bij de tijd, anderzijds vertaalt het zich op *steeds inzetten* op authenticiteit, betrouwbaarheid, aldus de gedachten van Wies Stael-Merx, zij werd bekend door haar leidinggevende inzet voor de Acht Mei beweging.

Het beeld van de wijnstok en de ranken vind ik een prachtig en vooral hoopvol beeld. De wortels als God, de wijnstok Jezus, de ranken de gelovigen, samen vormen zij de vrucht, de tros waar wijn van gemaakt kan worden, in de bijbel is dat het symbool van de vreugde. Zolang als ik van harte geloof en werk aan het verbonden blijven met de wortels en wijnstok die leven geven, geef ik via de ranken mee leven, ben ik medeschepper van gerechtigheid, barmhartigheid, mildheid voor anderen, voor mezelf, dan zou ik nooit meer bang hoeven zijn, dan wordt dat beeld van het komende Rijk van God wáár, dan is het heel concreet mogelijk zelfs....

Met de cantorgroep zingen we geregeld het lied, de voorbede,
omdat Gij het zijt, groter dan ons hart die mij heeft gezien eer ik werd geboren,
Gij, die geen naam vergeet, geen mens veracht,
Gij die mijn leven zo geleid hebt tot hiertoe, dat ik nog leef
die mij toekomst geeft, ongezien,
doe mij, ons, zó verlangen naar de dag dat wij, nu nog verdeelde mensen – in uw stad -
verzameld zijn en voltooid in u verenigd..

Waarom raakt dat lied – die belofte – zo?

Is het omdat we aanvoelen dat er een andere waarde is dan ons eigen belang,
beginnen we iets te begrijpen van waar we ten diepste uit zouden willen leven?
Dat Jezus' liefde voor mensen, voor de kwetsbare mens het meest, dat dat ook onze
wortel, onze bron is, van waaruit wij verlangen te leven? Ik ben de wijnstok zegt Jezus, jij,

jullie, de ranken en de tros? Zonder de wortel, de stok, droog je op, zonder ranken en trossen: Ik!

Er zijn steeds meer mensen vermoed ik voor wie het beeld van de wijnstok en de ranken geen zeggingskracht meer heeft. Mensen lijken steeds meer behoefte te hebben aan ongebondenheid, aan je niet meer willen laten gezeggen door een bron, aan iets of iemand, er lijkt behoefte aan meerdere en steeds wisselende bronnen. Het beeld van de wijnstok, als beeld voor het Instituut Kerk, het roept aversie, weerstand op, zo merk ik steeds vaker. De voor gelovigen, rijke en intens betekenisvolle symbolen als brood, vuur, water, licht, worden niet meer verstaan.

Hoe komt het vraag ik me vaak af, wat maakt dat ik, wij, niet of te weinig vruchtbaar, ons geloof kunnen overbrengen, uitstralen waar we van leven?

Zou het te maken kunnen hebben met, of we ons intens en geregeld afvragen wàt we overeind willen houden, waar we voor gaan, en hoe, met wie? Hoe zijn we intens betrokken en zo onbevooroordeeld mogelijk, oefenen we dat? Durven we los te laten wat achterhaald is of een sleur geworden, of, wat wordt aan gevoeld als niet echt open...? Zouden we niet blij moeten zijn met de kritiek op ons instituut omdat het aangeeft dat mensen, al of niet gelovig, volwassen worden en dat wij vaak ongeloofwaardig, autoritair en buitensluitend overkomen en dat we onze stem vaak niet laten horen als het erop aankomt?

Wies Stael-Merkx schreef in haar autobiografie dat het voortbestaan van de kerken zal afhangen van de authenticiteit en de betrouwbaarheid van mensen. Authentiek en betrouwbaar, ben ik, zijn we dat, willen we dat leren – zijn –? Hoe betrouwbaar ben ik op termijn, in hoeverre accepteer ik een ander, een vreemdeling en zijn of haar grens, wanneer veroordeel ik, kom ik wel echt op voor wie onrecht is ?

Brenda met wie ik deze overweging voorbereide formuleerde het zo: “ik denk dat we vrucht dragen als we er zijn voor elkaar, voor de medemens. In de voetstappen van Jezus gaan, daar waar geen wegen gaan. Op zoek naar de mens die ons nodig heeft .En dat blijft iets wat altijd nodig zal zijn en altijd actueel is.”

Een geloofsgemeenschap, zegt Wies Stael, kan alleen vruchtbaar zijn voor de samenleving, wanneer kerkleden de moed hebben om hun eigen huis te zuiveren van dingen die de waarachtigheid ondermijnen, wanneer het fundament, de wortels, wijnstok, de ranken en de vruchten ondergraven worden, dan moet je helder en kritisch nadenken en overleggen: wat dient de voortgang en wat niet? De mondigheid en de eigen verantwoordelijkheid van christenen – zich met hart en ziel verbonden wetend aan de wijnstok, en die daarin geloof en heil ziet - die kan het aan om eerlijk en kritisch om te gaan met wat er ook maar op ons afkomt of met wat er ook maar met ons gebeurt...

Elke rank die geen vrucht draagt, mag worden behandeld met de snoeischaar.
Iedere rank aan mij die geen vrucht draagt snijdt Hij weg, zegt Jezus
dan zullen er vruchten in overvloed zijn
de grootheid van mijn Vader wordt zichtbaar,
jullie zullen veel vrucht dragen en mijn leerlingen zijn.

Amen